

SAĞLIK İŞKOLU'NDA SENDİKA Genel Sağlık-İş Sendikası İle Söyleşi

Sağlık alanındaki meslek örgütleri ile özellikle kuruluşumuzdan bu yana yanyana duruşu hiç yitirmemeye özen gösterdik. Sendikamızın kuruluşunda her türlü katkıyı koymuş olan sağlık meslek örgütleri ile süreç içinde mesleklerin özel sorunundan genel özlük haklarının alınmasına ve ülkedeki sağlık hizmetlerinin sunum biçimine değin kaderce ortak söylem ve etkinliklerde bulunmayı başardık.

Bu yanyana duruşlara örnek vermek gerekirse: Türk Hemşireler Derneği ve Teknik Sağlık Mensupları Derneği ile 1991 yılında verdiğimiz ön lisans hakkının tanınması mücadelesi, Diyetisyenler Derneği'nden Türk Tabipleri Birliği'ne değin hemen her alandaki tüm sağlık meslek örgütlerinin katılımını sağladığımız sağlıkta özelleştirmeye karşı kampanyamızı, 1 ve 2. Ulusal Sağlık Kongreleri'nde verdiğimiz ortak mücadele ile özelleştirme saldırısının ilk raundunu püskürtmemizi, Seeb Der ile birlikte tıbbi teknologların mesleki statülerinin tanımlanması mücadelesini yürütmemizi, Türk Tabipleri Birliği ve Kanada Halk Sağlığı Birliği ile "Sağlık Çalışanlarının Sağlığı" konulu bir projeyi hazırlayarak sendikamız bünyesinde yürütmemizi, fiili hizmet davaları için birlikte davranım niyetliliklerimizi, her şeyden önce de özellikle hem sendikal hem de meslek örgütlenmesine sahip çıkan binlerce sağlık çalışanının yarattığı örgütler arası içiçe geçmiş ilişkileri gösterebiliriz.

Sağlık Meslek Örgütleri ile kurulan bu sıcak ilişkinin kalıcı bir tüzel üst kimliğe dönüşebilmesi de amaçlarımız arasındadır. Neden bunun adı SAĞLIK ÇALIŞANLARI KONSORSİYUMU olmasın? Derginizdeki bu röportaj aracılığı ile bu öneriyi de tartışmaya açabilmiş olur muyuz?

Toplum ve Hekim : Özel olarak hekimlerin sağlık işkolundaki sendikalarla ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Hekimlerin sendikalara katılımı yeterli mi? Evet ya da hayırsa nedenleri sizce ne?

Genel Sağlık-İş : Hekimlerin işkolundaki diğer meslek gruplarına göre sendikalara üyeliği istatistikî önem oluşturacak bir eksiklik oluşturuyor. Genel Sağlık-İş'in 22.000'i aşkın üyesinin 1741'i hekimler-

den oluşuyor. 326.000 kişilik hedef kitlesi olan sendikalarından en yaygın katılımlı örgütlenmeyi sağlayabilen Genel Sağlık-İş'in henüz % 6.1'lik bir örgütlenme oranına ulaşmış olmasına karşın % 3.4'lük bir hekim örgütlenmesi sağlamış olması ilk cümlede sunduğumuz tezin gerekçesidir. Bu sonuçun en temel gerekçesi olarak hekimlerin diğer sağlık çalışanlarına oranla sınıfsal varlıklarını net olarak özümseyememiş olmalarını gösterebileceğimiz gibi sendikaların kuruluş döneminde Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Üyeleri'nin takındığı subjektif tavırları da saymamız gerekir. Ancak, özellikle 5 Nisan paketi ile işsizleştirme ve yoksullaştırmanın başlıca hedeflerinden olan hekimlerin önümüzdeki dönemde statülerini daha yalın kavrayabileceklerini de umuyoruz.

Toplum ve Hekim : Kısa ve uzun dönemli perspektifleriniz nelerdir?

Genel Sağlık-İş : Genel Sağlık-İş kısa erimde önüne kurumsallaşmayı, kitleselleşmeyi ve sendikal hakları kazanmayı koydu. Bu hedefler, Genel Sağlık-İş'i bugününde, üyelerinin özlük, sosyal, mesleki ve demokratik haklarını elde etme, varolanları koruma - kullanma mücadelesinden koparmıyor.

Uzun erimli olarak ise, ülkede tüm yaşayanların yanı sıra çalışanların yönetime demokratik katılımının sağlanabildiği bir düzene katılımın tüm boyutlarını yaşayabilmek tek amacımızdır.

Toplum ve Hekim : Türkiye'de memur sendikacılığının temel sorunları nelerdir?

Genel Sağlık-İş : Kimi özgün sorunları olmasına karşın Türkiye'de memur sendikalarının diğer çalışan sendikalarından farklı sorunları olduğunu düşünmüyoruz. Ülkede uzun yıllar küçük burjuva ve aristokrat alt ve üst yapı koşullarına sahip bir toplumda istihdam edilen memurların 70'li yıllarla birlikte alt ve üst yapı koşulları açısından ait oldukları sınıfsal konumlarda istihdam edilmeleri ve dolayısıyla yaşamları ile birlikte kamu görevlilerinin "memur" ismine özgü çelişkilerinin sonuçlandığını görmekteyiz. 1994 yılına gelindiğinde ülkede fiili durum yaratarak ve hemen ülke tarihinde ilk kez veri-

len değil alınan bir hakkın sahibi olarak kurulan 50'yi aşkın Kamu Görevlileri Sendikaları sınıfsal çizgilerini tam bir açıklıkla tahlil edebilme ve ona göre örgütlenme-mücadele etme şansını yakalayabilmişlerdir. Bu sınıfsal çizginin açık ve anlaşılır adı: İŞÇİ SINIFI'dır.

3,5 yılını dolduran tüzel mücadelesi süresince sendikamız Genel Sağlık-İş bu çizgiden sapmadan ülke düzeyinde ve işkolunda en yaygın, güçlü ve yığın-sal örgütlenmeyi başarmıştır.

Bu gün yaşanan en temel sendikacılık sorunları olarak SINIRSIZ ÖRGÜTLENME, SERBEST TOPLU PAZARLIK VE GREV İLE SİYASET HAKKININ TÜM ÇALIŞANLARDAN VE SENDİKAL ÖRGÜTLERİNDEN ESİRGENİYOR OLMASINI gösterebiliriz.

Toplum ve Hekim : Sağlık işkolunda sendikaların konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Farklılıklar benzerlikler vb.

Genel Sağlık-İş : Sağlık işkolundaki Kamu Görevlileri Sendikaları, "işçi" yasal statüsünde istihdam edilen sınıf kardeşlerinin sendikal örgütlenmelerinin yaşadığı birden fazla sendika-güçlerin bölünmesi-sendikal anlayış farklılıkları-sendikal etkinlik farklılıkları-kitleselleşme farklılıkları ve bunun gibi farklılık ve benzerliklerin hemen aynısını yaşıyor diyebiliriz. Bilindiği gibi -eğer bir başkası bu yazının yazıldığı sırada kurulmadı ise- sağlık işkolunda 4 Kamu Görevlileri Sendikası kurulmuş durumda. Bunlar arasındaki temel farklılığın sendikal anlayış, benzerliğin ise - Türk Sağlık Sen dışında-dipten gelen dalga olarak en temel insan haklarından olan örgütlenme hakkını fiilen kullanmaları olduğunu söyleyebiliriz. Türk Sağlık-Sen'i bu statüde değerlen-

dirememizin temel gerekçesi bu sendikanın ve ait olduğu Türk Kamu-Sen Konfederasyonu'nun değerli kurucu ve yöneticilerinin, 1987 yılından bu yana mücadelenin içinde yer alan diğer 3 sendikanın yöneticilerini daha 1992 yılına kadar yasadışı ve yasa tanımaz olmakla suçlamalarına karşın, bu tarihte yayınlanan Başbakanlık Genelgesi sonrası birden sendikal arenaya çıkmış olmalarından kaynaklanmaktadır.

Toplum ve Hekim : Sağlık işkolundaki sendikalar-sağlık alanındaki meslek örgütleri ilişkisi: Sorunlar, çözüm önerileri?

Genel Sağlık-İş : Bu soruyu sendikaların kendi aralarındaki ve diğer sağlık meslek örgütleriyle ilişkileri şeklinde iki ayrı kategoride yanıtlamak isteriz.

Sağlık işkolunda kurulu Kamu Görevlileri Sendikaları'ndan Genel Sağlık-İş, Tüm Sağlık-Sen ve Sağlık-Sen Temmuz 1993 tarihinde yakaladıkları işkolunda özelleştirme karşıtı ortak etkinlik şansını Haziran 1994 tarihinde Türk Kamu Sen dışında kurulu tüm kamu görevlileri sendikaları ile tek bir konfederasyon oluşturma sürecine taşımayı başardılar. Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu Hazırlık Komitesi'nin öngördüğü 30 Haziran - 20 Temmuz arası ortak etkinlik ve eylemlilik takvimine bu 3 sendikanın işkolunda yanyana duruşla katılacağını umut ediyoruz. Diğer yandan; sendikamızca, bu üç sendikamızı tüzel kimlik ve sendikal anlayış ve bağımsızlıklarını koruyarak sürekli birarada duruşa getirebilecek ve kimbilir belki de süreç içinde tek sendikada buluşturabilecek bir tüzel kimliğin ifadesi olan SAĞLIK FEDERASYONU kurulması için Tüm Sağlık-Sen ve Sağlık-Sen Merkez Yönetim Kurulları'na öneri götürülmüş olup halen bu önerinin yanıtı alınmamıştır.